

Jerzy S. Wojciechowski
Stowarzyszenie Miłośników
Dawnej Broni i Barwy
Oddział w Lublinie

Konkursy o Puchar Narodów (Nagrodę Polski) im. Prezydenta Rzeczypospolitej w latach 1927–1939

Słowa kluczowe

Międzynarodowe Zawody Konne, Puchar Narodów, Puchar Polski, prezydent prof. Ignacy Mościcki, Warszawa

Streszczenie

W 1927 r., z inicjatywy oficerów kawalerii został wybudowany w Warszawie stadion jeździecki, przeznaczony do konkursów hipicznych. Na tym obiekcie w latach 1927–1939 odbywały się Międzynarodowe Zawody Konne w konkursach hipicznych. Brały w nich udział zespoły z Czechosłowacji, Łotwy, Francji, Niemiec, Rumunii, Turcji, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Węgier, Włoch i Polski. Najważniejszy podczas tych zawodów był konkurs o Puchar Narodów (Nagrodę Polski). Zespół Polski zdobył pięciokrotnie Puchar Narodów (Nagrodę Polski), trzy razy zrobili to Włosi i po dwa razy Niemcy i Rumuni.

W latach 1921–1939 w Wojsku Polskim było 40 pułków kawalerii i 11 dywizjonów artylerii konnej. Istnienie tak licznych jednostek formacji konnych spowodowało, że kadra oficerska uprawiała sporty konne, a główną dyscypliną były konkursy hipiczne. W latach 1923–1926 kilkunastu oficerów uczestniczyło w różnych zawodach tego typu na zachodzie Europy i Stanach Zjednoczonych Ameryki¹.

Przełomowym wydarzeniem w rozwoju tej dyscypliny w Polsce był udział polskiej ekipy jeździeckiej w Igrzyskach VIII Olimpiady w Paryżu, która odbyła się w 1924 roku. W skład drużyny wchodził: ppłk Karol Römmel (kierownik), por. Zdzisław Dziadulski, por. Adam Królikiewicz z 1. Pułku Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego, mjr Tadeusz Komorowski – 8. Pułk Ułanów im. Księcia Józefa Poniatowskiego, rtm. Kazimierz Rostwo de Suski – 6. Pułk Ułanów Kaniowskich, por. Kazimierz Szosland – 2. Pułk Ułanów Grochowskich². Zawodnicy polscy stawali do tzw. championatu konia wojskowego, obejmującego trzy rodzaje dyscyplin: konkurs tresury, wyścig na przestrzeni 36 km w terenie, a częściowo na torze wyścigowym w Auteuil oraz w wielkim konkursie w skokach tzw. Prix des Nations³. Największy sukces odniósł por. Adam Królikiewicz, który w Prix des Nations na Stade de Colombes w dniu 27 lipca 1924 roku, dosiadając Picadora zajął trzecie miejsce i otrzymał brązowy medal olimpijski⁴.

Pod koniec 1926 roku grupa oficerów, która w latach 1923–1926 brała udział w konkursach hipicznych za granicą wystąpiła z inicjatywą zorganizowania w Warszawie dużych międzynarodowych konnych. Inicjatywa ta znalazła uznanie w oczach ówczesnego szefa Gabinetu Wojskowego Prezydenta RP płk. SG Sergiusza Zahorskiego (11. puł.), byłego uczestnika zagranicznych konkursów hipicznych. On to, wykorzystując swoje stanowisko zainteresował tym zagadnieniem Prezydenta RP prof. Ignacego Mościckiego, który był wielkim miłośnikiem sportu konnego

¹ Szerzej na ten temat: W. Pruski, *Dzieje konkursów hipicznych w Polsce*, Warszawa 1982, s. 56–85.

² *Igrzyska Olimpijskie. Hippika*, „Przegląd Sportowy” 1924, nr 33, s. 4, 5; W. Pruski, op. cit., s. 74.

³ Ibidem.

⁴ *Un officier suisse remporte le prix des Nations*, „Le Petit Parisien” 1924, 28 lipca, s. 4; *Z olimpijskich zawodów hipicznych*, „Polska Zbrojna” 1924, nr 205, s. 1; W. Pruski, op. cit., s. 76; A. Królikiewicz, *Olimpijska szarża*, Kraków, b.r.w., s. 61.

i poparł jego inicjatywę. Chcąc zorganizować taką imprezę sportową należało wybudować odpowiedni stadion, gdyż w tym czasie stolica nie miała obiektu tego typu, oraz powołać do życia organizację, która by się zajmowała urządzaniem tego rodzaju zawodów w Polsce⁵.

W dniu 10 marca 1927 roku na Zamku odbyło się posiedzenie Tymczasowego Komitetu Zawodów Międzynarodowych pod przewodnictwem płk. SG S. Zahorskiego. W posiedzeniu uczestniczyli: dyrektor Departamentu Chowu Koni Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych (MR i RR) Fryderyk Jurjewicz, dowódca 1. Brygady Kawalerii płk Stefan Strzeziński (3. puł.), dowódca 1. Pułku Szwoleżerów płk SG dr Bolesław Wieniawa-Długoszowski, inż. Jan Grabowski z Departamentu Chowu Koni MR i RR, przedstawiciel Magistratu m. Warszawy inż. Zygmunt Słomiński, ppłk Karol Römmel (1. pszwol.), mjr Henryk Zygmunt Hochstin z Departamentu II Kawalerii MSWojsk., rtm. SG Tadeusz Halik (1. pszwol.), kpt. Kazimierz Dworakowski (12. dak), rtm. Leon Kon (2. puł.), rtm. Witold Piotrowski (2. puł.), rtm. Stanisław Kossowski (1. pszwol.) i por. Kazimierz Władysław Zaleski (1. pszwol.). Na posiedzeniu zostały omówione prace organizacyjne i dotyczące przeprowadzenie samych zawodów, rozpatrywano projekty budowlane oraz ustalono, że prace przy budowie toru na terenie parku Sobieskiego w Warszawie powinny się rozpocząć 1 kwietnia 1927 roku⁶. W związku z budową parkuru na terenie wymienionego parku miał być on zamknięty przez dwa miesiące, wskutek czego wszystkie zawody piłkarskie i lekkoatletyczne trzeba było przenieść na inne boiska, co z uwagi na to, że stolica wówczas nie miała zbyt wielu obiektów sportowych było trudne do realizacji. W tym czasie park Sobieskiego był dzierżawiony przez Związek Polskich Związków Sportowych, więc zaplanowane działania spowodowały protest

⁵ *Międzynarodowe konkursy hipiczne w Warszawie*, „Kurier Warszawski” 1926, nr 233, s. 8; *Międzynarodowe konkursy hipiczne w stolicy*, „Polska Zbrojna” 1927, nr 116, s. 4; W. Pruski, op. cit., s. 81; Stanowisko szefa Gabinetu Wojskowego Prezydenta RP płk Zahorski zajmował od 26 lipca 1926 r., a siedzibą Gabinetu Wojsk. był w tym czasie pałac Pod Blachą.

⁶ *Międzynarodowe konkursy hipiczne w Warszawie*, „Polska Zbrojna” 1927, nr 70, s. 5; *Życie sportowe*, „Kurier Warszawski” 1927, nr 72, s. 11, wyd. wieczorne; *Kronika*, „Jeździec i Hodowca” 1927, nr 9 i 10, s. 81; W. Pruski, op. cit., s. 86. Parkur, parcours (franc.), trasa wyścigu, przeznaczona do przebycia w zawodach hipicznych.

Związku skierowany do władz⁷. W tej sytuacji, Komitet Organizacyjny, nie chcąc utrudniać działalności Związkowi i sportowcom zwrócił się do Prezydenta RP prof. Ignacego Mościckiego z prośbą o zezwolenie na urządzenie konkursów w ogrodzie Łazienek Królewskich (tzw. Syberii). Specjalna delegacja wyjednała jego pozwolenie. Komitet Organizacyjny zdecydował się na wybudowanie w Warszawie reprezentacyjnego stadionu jeździeckiego, któremu postanowiono nadać charakter trwały, nie prowizoryczny, budując solidne trybuny i łoże na terenie ogrodu w Łazienkach⁸.

Dnia 29 kwietnia, w kasynie garnizonowym przy Al. Szucha 23 Prezydium Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowych Konkursów Hipicznych w Warszawie odbyło pierwszą konferencję z przedstawicielami prasy polskiej i zagranicznej, na której zaproszeni dziennikarze zostali poinformowani o pracach organizacyjnych dotyczących konkursów. W skład prezydium wchodził: prezes płk SG Sergiusz Zahorski (11. puł.), I wiceprezes Aleksander hr. Dzieduszycki, II wiceprezes ppłk Adam Korytowski (13. puł.), sekretarz generalny rtm. SG Tadeusz Halik (1. pszwol.), sekretarze: rtm. Włodzimierz Waldemar Rytarowski (2. pszwol.), rtm. Mieczysław Tadeusz Rostański (15. puł.), rtm. Leon Kon (2. puł.), i por. Kazimierz W. Zaleski (1. pszwol.). Poza tym komisję techniczną reprezentował płk S. Strzemiński (3. puł.), komisję finansową – dyr. F. Jurewicz, komisję administracyjną – ppłk SG Józef Hołaciński (18. pap), komisję propagandy – urzędnik Ministerstwa Spraw Zagranicznych Tadeusz Grabowski i komisję reprezentacyjną – dyrektor Protokołu Dyplomatycznego MSZ Stanisław hr. Przeździecki. Zebrani zostali poinformowani, że teren pod zawody został wybrany w Parku Łazienkowskim (tzw. Syberia), a kryta trybuna dla widzów będzie miała 5 500 miejsc i wznosić ją będzie 200 robotników oraz 100 żołnierzy i saperów.

⁷ *Życie sportowe*, „Kurier Warszawski” 1927, nr 86, s. 12, wyd. wieczorne.

⁸ *Konkursy konne w Warszawie*, „Kurier Warszawski” 1927, nr 108, s. 12, wyd. wieczorne; *Międzynarodowe Konkursy Hipiczne w Warszawie*, „Tygodnik Ilustrowany” 1927, nr 22, s. 439, 440; *Międzynarodowe Konkursy Hipiczne. Warszawa 1927*, „Przegląd Kawaleryjski” 1927, nr 2, s. 240; W. Pruski, op. cit., s. 86. Autor tej publikacji podaje, że inicjatorem budowy tego obiektu w Łazienkach był płk SG S. Zahorski; natomiast w wydanej w 1980 r. w Londynie publikacji *Co widziałem i przeżyłem* Tadeusz Machalski, na s. 123, 124 informuje, że to on był inicjatorem budowy hipodromu w Łazienkach. Autorem projektu trybun był architekt Aleksander Sygietyński.

Koszt budowy trybun miał wynosić 160 000 zł. Ponadto poinformowano, że zwycięzcy konkursów będą otrzymywać nagrody⁹.

Patronat nad tą imprezą sportową objął Prezydent RP prof. Ignacy Mościcki, a w skład Komitetu Honorowego wchodził: marszałek Józef Piłsudski, jako prezes, marszałkowie Sejmu i Senatu, rząd RP, ambasadorowie i posłowie pełnomocni państw reprezentowanych w Międzynarodowych Konkursach Hippyckich w Warszawie¹⁰. Dla przybyłych zawodników z zagranicy zostały przygotowane w stolicy hotele: Bristol, Europejski i Polonia. Konie wszystkich uczestników miały być pomieszczone w stajniach oddziału sztabowego MSWojsk. przy ul. Huzarskiej¹¹.

W dniu 26 maja 1927 roku, w sali konferencyjnej MSWojsk. odbyło się zebranie uczestników konkursów, którzy wysłuchali propozycji i przepisów oraz wyrazili zgodę, co do ich stosowania. Następnie miało miejsce przyjęcie dla wszystkich uczestników oraz członków jury, wydane przez przewodniczącego Komitetu. W skład jury wchodził: prezes – gen. bryg. Juliusz Römmel, I wiceprezes – gen. bryg. Gustaw Orlicz-Dreszer, II wiceprezes – płk Demanche de Celles oraz członkowie: gen. bryg. Janusz Głuchowski, gen. bryg. Stanisław Sochaczewski, gen. bryg. Józef Tokarzewski, ppłk SG Józef Beck, płk Henryk Brzezowski, płk Leon Dunin-Wolski, płk Feliks Dziewicki, płk Stefan Grabowski, ppłk SG Józef Hałaciński, płk Tadeusz Jawor, płk Aleksander Kunicki, płk Konrad Piekarski, płk Gwido Poten, płk Marian Przewłocki, płk Konstanty Przeździecki, płk Adolf Waraksiewicz, płk SG dr Bolesław Wieniawa-Długoszowski, płk SG Sergiusz Zahorski, Tadeusz Dachowski, Aleksander hr. Dzieduszycki, Fryderyk Jurjewicz, senator Eryk Kurnatowski, Albert hr. Wielopolski. Podano też do wiadomości skład Komisji Technicznej, którą stanowili: przewodniczący – płk Stefan Strzemiński,

⁹ *Międzynarodowe konkursy hippiczne w stolicy*, „Polska Zbrojna” 1927, nr 116, s. 5; *Wyrąb drzew w Łazienkach*, „Gazeta Warszawska Poranna” 1927, nr 113, s. 1; „Syberia” *przekształca się na Europę*, „Kurjer Czerwony” 1927, nr 99, s. 3; *Przed Międzynarodowymi Konkursami Hippyckimi w Warszawie*, „Stadion” 1927, nr 18, s. 9; *Nicea w Łazienkach*, „Przegląd Sportowy” 1927, nr 17, s. 5.

¹⁰ *Międzynarodowe konkursy hippiczne w stolicy*, „Polska Zbrojna” 1927, nr 116, s. 4; marszałek J. Piłsudski w tym czasie pełnił funkcję premiera i ministra spraw wojskowych oraz Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych.

¹¹ *Przed międzynarodowymi konkursami hippicznymi w stolicy*, „Polska Zbrojna” 1927, nr 131, s. 10.

członkowie: płk Leon Dunin-Wolski, Tadeusz Dachowski, mjr Stanisław Hochstim, mjr SG Tadeusz Machalski, ppłk SG Antoni Trzaska-Durski, inż. Zygmunt Słomiński, rtm. Marian Korczak, rtm. Kazimierz Max, rtm. Kazimierz Przesmycki, rtm. Józef Trepto, kpt. Kazimierz Dworakowski, por. Tadeusz Linder, por. SG Zygmunt Dzieślewski. Inspektorami Toru byli: ppłk Karol Römmel, rtm. Leon Kon i rtm. Witold Piotrowski¹². Jednocześnie uczestnikom zostało podane daty i godziny rozpoczęcia konkursów. Zgodnie z opracowanym terminarzem międzynarodowe konkursy hipiczne miały się rozpocząć w dniu 27 maja, a zakończyć 7 czerwca 1927 roku¹³.

W ramach przyjętego programu Międzynarodowych Zawodów Konnych w Warszawie zespoły mogły także uczestniczyć w Konkursie o Puchar Narodów im. Prezydenta Rzeczypospolitej. Przed jego rozegranie w dniu 2 czerwca 1927 roku na Zamku Królewskim w Warszawie, w Sali Tronowej odbyło się oficjalne przedstawienie zespołów przybyłych na Międzynarodowe Zawody Konne prezydentowi RP prof. Ignacemu Mościckiemu. W uroczystości tej wziął również marszałek Józef Piłsudski¹⁴.

Konkurs o Puchar Narodów im. Prezydenta Rzeczypospolitej odbył się w dniu 6 czerwca. Wzięły w nim udział ekipy wojskowe z Francji, Węgier i Polski. W skład zespołów biorących udział w tym konkursie wchodził:

– zespół Francji: por. Robert Battislli – Tic-Tac, por. Albert Brau – Bayard, por. Jacques de Foulengue – Valanggeville, por. Jacques Roux – Obeissante;

– zespół Węgier: ppłk Ludwik de Malanotti – Garaboncies, rtm. Otto Binder – Adegato, rtm. Alader Perczel de Bonyhád – Kedves;

– zespół Polski: mjr Michał Toczek – Faworyt, rtm. Adam Królikiewicz – Dream, por. Kazimierz Szosland – Redgleed, por. Stefan Starnawski – Jeruzal.

Warunki tego konkursu były następujące: czternaście przeszkód, o wysokości 1, 40 m i szerokości 4, 50 m, z tych jedna poczwórna, połączony bankiet odwrotnie skakany, zawierający trzy trudne kombinacje,

¹² *Propozycje Międzynarodowych Konkursów Hippyicznych w Warszawie*, Warszawa 1927.

¹³ *Przed międzynarodowymi konkursami hippicznymi*, „Polska Zbrojna” 1927, nr 139, s. 2.

¹⁴ *Przyjęcie na Zamku*, „Polska Zbrojna” 1927, nr 150, s. 2.

nad szerokim rowem tripple barrre 1, 30 m wysoki i 3 m szeroki, oxery, bramki stazzionaty, tempo 350 m, dystans 700 m przy normie czasu 2 min. Każdy z zawodników tor przeszkód musiał pokonać dwukrotnie. Zwycięski zespół otrzymywał przechodni puchar Prezydenta RP, a zespoły medale. Ponadto były też przewidziane trzy nagrody indywidualne. Miejsce I zdobył zespół Polski, który uzyskał 48 punktów karnych, II zespół Francji, mając 61 punktów karnych i III zespół Węgier. Zespół Polski, oprócz Pucharu Narodów otrzymał złote medale, zespół Francji – srebrne i zespół Węgier – brązowe. Nagrody indywidualne zdobyli: por. Robert Battiselli – złotą papierošnicę jako nagrodę Prezydenta RP, rtm. Alader Perczel de Bonyhád – nagrodę „Kuriera Warszawskiego” w postaci statuetki pomnika króla Zygmunta III Wazy i por. Kazimierz Szosland nagrodę Komitetu Organizacyjnego – złoty zegarek. Nagrody wręczył zawodnikom osobiście Prezydent RP prof. I. Mościcki¹⁵.

II Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach 16–26 września 1928 roku¹⁶. Konkurs o Puchar Narodów został rozegrany 23 września. Zgłoszono do niego zespoły z Czechosłowacji, Finlandii, Francji, Włoch i Polski. W zespole Francji jeden z jeźdźców (rtm. Carbon), dosiadał 2 koni, zastępując chorego rtm. de Foulongue. Było to dozwolone, chociaż wbrew zasadom, ale działało się za zgodą wszystkich szefów uczestniczących zespołów. Zawodnicy mieli do pokonania na dystansie około 710 m, 14 przeszkód wysokich 1, 40 m, szerokich około 5 m. Tempo pierwszego nawrotu wynosiło 400 m/min, norma czasu 1, 40 min, w drugim nawrocie 440 m/min w normie czasu 1, 40 min

Skład zespołów był następujący:

- zespół Czechosłowacji: rtm. Frantisek Ventura – Eljat, por. Popler – Daghestan, por. Hynek Byćek – Dover, por. Marian Kovalewskij – Doktor;
- zespół Francji: rtm. Carbon – Vemouth, rtm. Carbon – Moise, por. Pierre Clavě – Laitue, por. Gudin de Vallerin – Pair II;

¹⁵ *Międzynarodowe konkursy hipiczne w stolicy*, „Polska Zbrojna” 1927, nr 153, s. 2; *Międzynarodowe konkursy hipiczne w Warszawie*, „Ilustrowany Kurier Codzienny” 1927, nr 156, s. 6; *Puchar Narodów w ręku Polaków*, „Przegląd Sportowy” 1927, nr 23, s. 1; *Międzynarodowe Konkursy Hipiczne w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1927, nr 4, s. 459, 460; W. Pruski, op. cit., s. 90.

¹⁶ *Program międzynarodowych konkursów hipicznych*, „Polska Zbrojna” 1928, nr 255, s. 8.

– zespół Włoch: ppłk Franceso Fourquet – Scoiatto, rtm. Tommsso Lequio di Assaba – Trebecco, rtm. Alessandro hr. Bettoni Cazzago – Aladino, rtm. Francesco Formgli – Suello;

– zespół Polski: rtm. Michał Antoniewicz – Banzaj, por. Kazimierz Gzowski – Milord, por. Henryk Roycewicz – Black-Boy, por. Władysław Zgorzelski – Madzia.

I miejsce zajął zespół Polski – 58 błędów, II miejsce zespół Francji – 103 błędów, III miejsce zespół Czechosłowacji – 134 błędów, IV – zespół Włoch – 148 ½ błędów. Jeden z jeźdźców finlandzkich w czasie pierwszego nawrotu został zdyskwalifikowany i zespół ten przestał się liczyć, jako całość. Zespół Polski już po raz drugi zdobył puchar. Najlepszy wynik uzyskał por. Kazimierz Gzowski, który w nawrotach miał tylko 15 punktów karnych¹⁷. Wręczenie nagrody odbyło się w dniu 24 września na Zamku, przed rautem, wydanym przez Prezydenta RP na cześć uczestników Międzynarodowych Zawodów Konnych¹⁸.

III Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach 1–12 czerwca 1929 roku¹⁹. Konkurs o Puchar Narodów został rozegrany w dniu 9 czerwca. Brały w nim udział ekipy z: Czechosłowacji, Francji, Rumunii, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Włoch i Polski. Sprawozdawca „Kuriera Warszawskiego” tak opisał początek tego konkursu:

Już o godz. 15-ej stadion był wypełniony do ostatniego miejsca, głównie przez publiczność ze świata towarzyskiego, gęsto przemieszaną z mundurami naszych wojskowych. Tak już się, bowiem utarło w Warszawie, że dzień rozgrywki o puchar narodów jest swego [rodzaju] rendez-vous całej elegancji stolicy. Stosownie do zapowiedzi, tuż przez zaczęciem konkursu nadjechał P. Prezydent Rzplitej, prof. Ignacy Mościcki i mimo ulewnego deszczu zostały mu przedstawione wszystkie drużyny jeździeckie przy dźwiękach hymnów narodowych. Publiczność witała pojawienie się Głowy Państwa na stadionie gromkimi brawami. Zbytecznym jest nadmieniać, iż deszcz zmienił zasadniczo teren rozgrywki, która miała się za chwilę odbyć. Ślizgawica, błotnisko, miejscami kałuża – oto w trzech słowach obraz pola zawodów²⁰.

¹⁷ *Międzynarodowe zawody konne*, „Polska Zbrojna” 1928, nr 266, s. 1;

¹⁸ *Międzynarodowe konkursy hipiczne*, „Kurier Warszawski” 1928, nr 266, wyd. poranne, s. 6.

¹⁹ W. Pruski, op. cit., s. 112.

²⁰ *Zawody konne w Łazienkach*, „Kurier Warszawski” 1929, nr 157, s. 15.

Po obu nawrotach zwyciężył zespół Włoch w składzie: ppłk Francesco Fourquet – Capinera, mjr Giulio Borsarelli Di Rifreddo – Crispa, kpt. Tommsso Lequio di Assaba – Uroshi, kpt. Lombardo – Bacce, który uzyskał 17 punktów karnych. II miejsce zajął zespół Polski w składzie: ppłk Karol Römmel – Denese, por. Henryk Roycewicz – The Hoop, por. Stefan Starnawski – Readglete, por. Kazimierz Szosland – Ali, 39, 5 punktów karnych. III miejsce zespół Rumunii: ppłk Sandrea – Birlic, por. Adam – Tiberius, mjr Constantinesco – Arta, kpt. Aslan – Erlan, 39, 5 punktów karnych. IV miejsce zajął zespół Francji w składzie: por. Pierre Clavè – Quinine II, por. Gudin de Vallerin – Vermuth, por. Roland – Quininal kpt. de Vienne – Moise, 64, 5 punktów karnych. V miejsce zajął zespół Stanów Zjednoczonych Ameryki w składzie: mjr Chamberlin – Dick Worring, kpt. William Bradford – Jack Snipe, por. Argo – Tan Barc, por. Thompson – Hurrion Girl, 115, 5 punktów karnych. Zespół Czechosłowacji został wycofany z konkursu z powodu zdekompilowania. Po zakończeniu zawodów Prezydent RP wręczył puchar szefowi ekipy Włoch, ppłk. Francesco Amalphi, a uczestnikom pamiątkowe żetony²¹.

IV Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach 1–11 czerwca 1930 roku. Konkurs o Puchar Narodów został rozegrany w dniu 9 czerwca. Na konkurs ten przybył tłum widzów, który zajął wszystkie dostępne miejsca, a kilku tysiącom osób, z powodu braku miejsca nie sprzedano biletów. Parkur obejmował dystans 815 m, a jeźdźcy mieli do pokonania 14 przeszkód, o wysokości 1, 40 m i szerokości 5 m. Szybkość była ustalona w pierwszym nawrocie na 400 m/min, z normą czasu 2,03 min, a w drugim 440 m/min z normą czasu 1, 53 min. W konkursie wzięły udział zespoły z Francji, Włoch i Polski. Przed jego rozpoczęciem przybył Prezydent RP i minister spraw zagranicznych Włoch Dino Grandi. Nastąpiła wówczas prezentacja drużyn i odegranie hymnów państwowych, a następnie defilada ekip. W skład zespołu Fran-

²¹ *Włosi zdobyli „Puchar Narodów” w warszawskich konkursach hippicznych, „Kurier Sportowy”, dodatek do Ilustrowanego Kuriera Codziennego” (dalej: IKC) 1929 nr 157, s. 3; L. Kon, Zespół włoski zdobywa Puchar Narodów, „Przegląd Sportowy” 1929, nr 31, s. 3; Przegląd Trzecich Międzynarodowych Zawodów Konnych w Warszawie, „Przegląd Kawaleryjski” 1929, nr 9/10, s. 228; W. Pruski, op. cit., s. 116.*

cji wchodzili: kpt. Pierre Bertrand de Balanda – Papillon XIV, kpt. de Vienne – Volant III, por. Du Breuil – Popol, por. Pierre Clavé – Don Giovanni. W zespole Włoch byli: ppłk Giulio Cacciandra – Brik, kpt. Filipponi – Nasello, kpt. Francesco Formigli – Mntebello, kpt. Lombardo – Buffalinie. Natomiast Polskę reprezentowali: rtm. Adam Królikiewicz – Mylord, por. Paweł Nerlich-Dąbski – Mistrz, por. Stefan Starnawski – Dream i por. Władysław Zgorzelski – Ninnesse. Konkurs wygrał zespół Włoch, a Polska zajęła II miejsce. Najlepszym jeźdźcem w tym konkursie okazał się kpt. Lombardo i to on otrzymał nagrodę indywidualną od Prezydenta RP w postaci złotej papierošnicy²².

V Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się od 30 maja do 8 czerwca 1931 roku. Konkurs o Puchar Narodów był rozgrywany w dniu 7 czerwca. Na parkurze było 12 przeszkód o wysokości 1, 40 m i szerokości 5 m, a dystans wynosił 620 m. Pierwszy nawrót należało pokonać z szybkością 400 m/min w czasie 1, 33 min i w drugim nawrocie z szybkością 440 m/min w czasie 1, 25 min. Do konkursu były zgłoszone zespoły z: Francji, Rumunii, Szwajcarii i Polski. Skład zespołów był następujący:

– zespół Francji: kpt. Pierre Bertrand de Balanda – Papillon XIV, por. du Breuil – Popol, por. Pierre Clavé – Volant III, por. de Tilire – Obscur;

– zespół Rumunii: kpt. Fortunesco – Cregio, kpt. Petre Kirculescu – Gascony, por. Nicolescu – Imperat, por. Henri Rang – Lux;

– zespół Szwajcarii: mjr. Kuhn – Corona, kpt. de Muralt – Écriture, por. Haecky – Sëverina i por. Simmen – Bravo;

– zespół Polski: mjr Józef Piotr Trenkwald – Madzia, rtm. Kazimierz Szosland – Alli, por. Zygmunt Ruciński – Roksana, por. Jan Sałęga – Nela.

W konkursie tym I miejsce zajął zespół Polski, II zespół Francji, III zespół Rumunii, zaś zespół Szwajcarii wycofał się. Nagrodę indywidualną, złotą papierošnicę dar Prezydenta RP zdobył rumuński kpt. Kirculescu na Gascony, który przeszedł obydwie nawroty bez błędów.

²² *Międzynarodowe zawody konne*, „Polska Zbrojna” 1930, nr 156, s. 3; W.R., *Kulminacyjny punkt konkursów hipicznych*, „Przegląd Sportowy” 1930, nr 47, s. 4; M.S., *Puchar Narodów zdobywają Włosi*, „Przegląd Sportowy” 1930, nr 47, s. 4; *IV Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1930, nr 10, s. 270, 271.

Po zakończeniu konkursu Prezydent RP prof. I. Mościcki zszedł na tor i osobiście wręczył zwycięzcom nagrody oraz przypiął koniom wstęgi honorowe²³.

VI Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach od 2 do 12 czerwca 1933 roku, zaś konkurs o Puchar Narodów – 11 czerwca. W tym też roku dokonano zmiany w nazwie konkursu, gdyż na podstawie uchwały Fédération Équestre Internationale (Międzynarodowej Federacji Jeździeckiej), konkurs ten przemianowano na Nagrodę Polski. To spowodowało, że warunki jego też częściowo zostały zmienione. Zawodnicy mieli do pokonania 12 przeszkód wysokości od 1, 30 m do 1, 60 m i szerokich około 4 m, na dystansie 800 m. Szybkość 400 m/min, norma czasu wynosiła 2 min. Do konkursu mogły stawać zespoły złożone z 4 jeźdźców na 4 koniach. Parkur musiał być przebyty dwukrotnie na tym samym koniu. O miejscu drużyny decydował wynik trzech najlepszych jeźdźców, a czwarty z obrachunku odpadał. Do konkursu zostały zgłoszone zespoły z: Francji, Czechosłowacji, Rumunii i Polski. Podczas trwających wcześniej konkursów zespół Francji, na skutek wypadków na torze został zdekompletowany, dlatego, za zgodą jury, udział wzięło tylko dwóch jeźdźców, z których każdy startował na dwóch koniach. Skład poszczególnych zespołów był następujący:

– zespół Francji: por. Cavaille – Acis, por. Cavaille – Castagnette, por. de Tilire – Papigon XIV, por. Cavaille – Olivette;

– zespół Czechosłowacji: por. V. Schantin – Kamilla, kpt. F. Stateczny – Eliot, kpt. Seyfierd – Crok, kpt. Hynek Bycek – Gabriella;

– zespół Polski: rtm. Wilhelm Lewicki – Kikimora, por. Zygmunt Ruciński – Roksana, rtm. Kazimierz Szosland – Ali.

Zespół Rumunii został wycofany po pierwszym nawrocie. I miejsce zajął zespół Polski, mając 78 punktów karnych, II zespół Francji – 119 ¼ punktów karnych i III zespół Czechosłowacji – 121 ¼ punktów karnych. Najlepszym zawodnikiem okazał się rtm. Kazimierz Szosland

²³ *W przededniu międzynarodowych zawodów konnych*, „Polska Zbrojna” 1931, nr 144, s. 10; *Zespół polski zdobywa „Puchar Narodów” po raz trzeci*, „Polska Zbrojna” 1931, nr 155, s. 2; *Polska zdobywa puchar Narodów na konkursach w Warszawie*, IKC 1931, nr 157, dodatek „Kurier Sportowy”, s. 3; *Wanda Rojcewiczówna, Puchar Narodów w ręku Polski*, „Przegląd Sportowy” 1931, nr 46, s. 3; *V Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1931, nr 9, s. 198, 199.

na Alim i to on wygrał nagrodę honorową Prezydenta RP. Puchar Polski przeszedł na własność zespołu Polski, gdyż już trzykrotnie zespół ten zdobył to trofeum²⁴.

VII Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach 1–11 czerwca 1934 roku, zaś Konkurs o Nagrodę Polski (Puchar Narodów) im. Prezydenta Rzeczypospolitej został rozegrany w dniu 10 czerwca. Jako że poprzedni puchar definitywnie został wygrany przez drużynę Polski i przeszedł na własność Ministerstwa Spraw Wojskowych, Prezydent RP ufundował nowy puchar. Do konkursu stanęły zespoły z Francji, Łotwy, Niemiec i Polski. Zespół Francji miał skład: por. Maurice de Barlillat – Wilcome, por. de la Chauvelais – Obscur, por. Gudin de Vallerin – Ecuyeve, kpt. Nobili – Mekino; zespół Łotwy: kpt. Karklins – Klaips, por. Jancis Pencis – Dialogs, por. Ludvigs Osols – Maiga, por. Insbergs – Kangars;

Zespół Niemiec stanowili: rtm. Harald Momm – Baccarat, por. Kurt Hasse – Olaf, Axel Holst – Egly, por. Hainz Brant – Tora; zespół Polski: mjr dypl. Wilhelm Lewicki – Kikimora, kpt. Franciszek Mrowiec – Moskal, kpt. Zygmunt Ruciński – Roksana, por. Michał Gutowski – Warszawianka.

Defiladę ekip przed Prezydentem RP prowadził płk dypl. Antoni Trzaska-Durski.

W konkursie zwyciężył zespół Niemiec, który miał 36 błędów, II miejsce zajął zespół Francji – 75 błędów, III zespół Polski – 75 błędów i IV miejsce zespół Łotwy – 148 $\frac{1}{4}$ błędów. Najlepszym zawodnikiem w tym konkursie był por. Hainz Brandt, który zdobył nagrodę indywidualną Prezydenta RP. Nagrody w imieniu prezydenta RP wręczył premier Leon Kozłowski²⁵.

²⁴ *Nagrodę Polski (Puchar Narodów) zdobywa zespół Polski*, „Polska Zbrojna” 1933, nr 161, s. 4; *Polscy jeźdźcy zdobywają puchar Narodów w Warszawie*, IKC 1933, nr 162, dodatek „Kuryer Sportowy”, s. 3; *Wyniki VI Oficjalnych Międzynarodowych Zawodów Konnych w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1933, nr 7, s. 105.

²⁵ *Międzynarodowe zawody konne*, „Polska Zbrojna” 1934, nr 146, s. 5; *VII międzynarodowe zawody konne*, „Polska Zbrojna” 1934, nr 157, s. 4; *Kulminacyjny punkt konkursów hipicznych*, „Kuryer Sportowy” dodatek do IKC 1934, nr 161, s. 4; T.G., *Niemcy koronują swe pasmo zwycięstw zdobywając największe trofeum jeździeckie: Puchar Narodów*, „Przegląd Sportowy” 1934, nr 47, s. 2; *VII Oficjalne Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1934, nr 8, s. 204.

VIII Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach od 28 września do 7 października 1935 roku. Konkurs o Nagrodę Polski rozgrywano w dniu 6 października. Na konkurs, w zastępstwie Prezydenta RP do Łazienek przyjechał Prezes Rady Ministrów Walery Sławek. W zmaganiach uczestniczyły zespoły z Estonii, Niemiec, Węgier, Włoch i Polski w składzie:

– zespół Łotwy: por. Jostsons – Mikelis, por. Teodors Broks – Nejmejs, kpt. Karklins – Greje, por. Ludvigs Ozols – Euttoologi;

– zespół Niemiec: por. Hainz Brandt – Baron IV, por. Kurt Hasse – Tora, rtm. Harald Momm – Baccarat IV, por. Schlickum – Wange;

– zespół Węgier: kpt. Cseh – Klio, por. Endrödy – Nefelejst, rtm. Nemeth – Egytlen, rtm. Platty – Sellö;

– zespół Włoch: por. Bonivento – Ronco, ppłk Borsarelli – Crips, kpt. Filipponi – Nasello, mjr Tommsso Lequio di Assaba – Bufalin;

– zespół Polski: mjr dypl. Wilhelm Lewicki – Kikimora, rtm. Stefan Skupiński – Promień, rtm. Kazimierz Szosland – Donneuse, por. Stanisław Czerniawski – Dion.

W konkursie I miejsca zajął zespół Włoch, II – zespół Niemiec, III zespół Węgier. Zespoły Estonii i Polski nie ukończyły konkursu. Nagrodę indywidualną Prezydenta RP dla najlepszego w tym konkursie jeźdźca zdobył mjr dypl. Wilhelm Lewicki. Nagrodę Polski szefowi zespołu Włoch ppłk. Ettore Caffaratti wręczył premier Sławek²⁶.

IX Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach od 30 maja do 8 czerwca 1936 roku, a konkurs o Nagrodę Polski 7 czerwca. Zostały do niego zgłoszone ekipy: Francji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Polski w składzie:

– zespół Francji: por. Maurice de Bartillat – Welcome, por. Broussaud – Choquine, por. Jean des Roches de Chassay – Batailleuse, por. Gironière – Castagnette;

– zespół Łotwy: por. Teodors Broks – Klaips, por. Jostons – Mikelis, kpt. Karklins – Namejs, por. Ludvigs Ozols – Nargus;

– zespół Niemiec: rtm. Hainz Brandt – Alchimist, por. Kurt Hasse – Tor, rtm. Harald Momm – Baccarat, rtm. Barnekow – Olaf;

²⁶ *VIII międzynarodowe zawody konne*, „Polska Zbrojna” 1935, nr 276, s. 3; *Polska ostatnia w Pucharze Narodów*, „Przegląd Sportowy” 1935, nr 108, s. 4; *VIII Oficjalne Międzynarodowe Zawody Konne*, „Przegląd Kawaleryjski” 1935, nr 11, s. 622, 623.

– zespół Rumunii: por. Constanin Apostol – Dracustie, por. Georges Maxim – Molf, por. Henri Rang – Delphis, por. Tzopescu – Taifun;

– zespół Polski: mjr dypl. Wilhelm Lewicki – Duncan, rtm. Tadeusz Sokołowski – Zbieg, por. Michał Gutowski – Warszawianka, por. Stanisław Czerniawski – Dion.

Puchar zdobył zespół Niemiec, indywidualną nagrodę prezydenta RP Rumun por. Henri Rang na Delphisie, który obydwu nawroty przeszedł bez straty punktów²⁷.

X Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach od 29 maja do 7 czerwca 1937 roku. Konkurs o Nagrodę Polski był rozgrywany w dniu 6 czerwca, a wzięły w nim udział ekipy: Łotwy, Rumunii i Polski. Ich skład był następujący:

– zespół Łotwy: por. Teodors Broks – Namejs, kpt. Karklins – Auseklis, por. Ludvigs Ozols – Nargus, por. Janis Pencis – Indulis;

– zespół Rumunii: por. Constantin Apostol – Dracustie, kpt. Henri Rang – Delphis, por. Toma Tudoran – Pyr, por. Constantin Zahei – Hunter;

– zespół Polski: mjr dypl. Wilhelm Lewicki – Duncan, rtm. Tadeusz Sokołowski – Zbieg II, kpt. Wojciech Biliński – Florek Siłacz, por. Aleksander Rylke – Bimbus.

I miejsce zajął zespół Rumunii, II Polski, a III zespół Łotwy. Nagrodę indywidualną Prezydenta RP, podobnie jak rok wcześniej, zdobył rumuński kpt. H. Rang na koniu Delphis. Nagrody w imieniu prezydenta RP wręczył minister spraw wojskowych gen. dyw. Tadeusz Zbigniew Kasprzycki²⁸.

XI Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach od 28 maja do 5 czerwca 1938 r. W konkursie o Nagrodę Polski uczestni-

²⁷ *Przed międzynarodowymi zawodami konnymi*, „Polska Zbrojna” 1936, nr 146, s. 4; *Międzynarodowe zawody konne*, „Polska Zbrojna” 1936, nr 156, s. 4; *Puchar Narodów w rękach Niemców*, „Kuryer Sportowy” dodatek do IKC 1936, nr 159, s. 3; T. Grabowski, *Już sięgaliśmy po Puchar Narodów*, „Przegląd Sportowy” 1936, nr 48, s. 4; *IX-Te Międzynarodowe Oficjalne Zawody Konne w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1936, nr 8, s. 200.

²⁸ *Pierwszy dzień X Międzynarodowych Zawodów Konnych*, „Polska Zbrojna” 1937, nr 147, s. 4; *Puchar Narodów zdobywa zespół Rumunii*, „Polska Zbrojna” 1937, nr 155, s. 4; *Konkursy hippiczne w Łazienkach*, „Kurier Warszawski” 1937, nr 154, s. 6, wyd. poranne; *I tym razem nie zdobyliśmy „Pucharu Narodów”*, „Kuryer Sportowy”, dodatek do IKC 1937, nr 157, s. 2; *Puchar w ręku Rumunów*, „Przegląd Sportowy” 1937, nr 45, s. 5; *X-Te Międzynarodowe Oficjalne Zawody Konne w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1937, nr 7, s. 126.

czyły zespoły z: Belgii, Francji, Niemiec, Rumunii, Turcji i Polski. W ich skład wchodził:

– zespół Belgii: kpt. Jean Gonze – Babette, mjr Henry de Menten de Horne – Whishy, por. Ferdinand Poswick – Acrobat, por. Yves Strydonck – Ramona;

– zespół Francji: por. Maurice de Bartillat – Castagnette, por. Armador de Busnel – Apollonie, kpt. Jacques Chevallier – D’Huis, por. Pierre de Maupéou – Français;

– zespół Niemiec: por. H.H. Brinckmann – Baron IV, rtm. Kurt Hasse – Tor, por. Max Huck – Olaf i rtm. Harald Momm – Alchemist;

– zespół Rumunii: kpt. Constantin Apostol – Bucurie, por. Alexandre Purcherea – Haiduc, kpt. Toma Tudorana – Pir, kpt. Constantin Zahei – Hunter;

– zespół Turcji: kpt. Cevat Gürkan – Ylidiz, kpt. Cevat Kula – Gutchlu, kpt. Eyup Oncü – Unal, por. Saim Polatkan – Tchakal;

– zespół Polski: rtm. Janusz Komorowski – Zbieg II, rtm. Aleksander Juliusz Rylke – Bimbus, por. Roman Pohorecki – Abd El Krim, por. Bronisław Skulicz – Dunkan²⁹.

Sprawozdawca „Polski Zbrojnej” tak opisał przebieg tego konkursu:

Dawno, dawno, bo od 1933 r. stadion łaźniowski nie trząs[ł] się tak w posiadach, jak trząs[ł] się od entuzjastycznych okrzyków i huraganowych braw po sobotnim zwycięstwie naszej reprezentacji w „Pucharze Narodów”. Stadion wypełniony wytworną publicznością do ostatniego miejsca. Głowa przy głowie. Nastrój uroczysty i podniosły. Punktualnie o godz. 15.30 wjeżdża samochód, wiozący ministra spraw wojskowych gen. dyw. T. Kasprzyckiego, który na zawodach reprezentować będzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Orkiestra gra hymn narodowy. U wejścia do łoży oczekuje zarząd Tow. M. i KZK in corpore z J. ks. Radziwiłłem, gen. dyw. Römmlem, gen. bryg. Głuchowskim i gen. bryg. Dembińskim na czele. Niezwłocznie po ukazaniu się p. ministra w łoży reprezentacyjnej rozpoczął się konkurs, poprzedzony prezentacją zespołów, biorących udział w konkursach (...). Pierwszy nawrót rozpoczął por. Zahei. „Zbieg II” robi 4 błędy (woda), nawiasem mówiąc identycznie ten sam błąd i na tej samej przeszkodzie robi w II nawrocie.

²⁹ *XI Międzynarodowe Zawody Konne*, „Polska Zbrojna” 1938, nr 147, s. 4; *Puchar narodów zdobywa Polska*, IKC 1938, nr 155, s. 11; *Piękny sukces naszych jeźdźców*, „Przegląd Sportowy” 1938, nr 45, s. 3; *XI Międzynarodowe Oficjalne Zawody Konne w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1938, nr 7, s. 131.

Również z 4 błęd. Kończy „Alchemist”. Jeźdźcy pozostałych zespołów kończą z dużą ilością błędów, powyżej 10. Następna kolejka: Rumun – 16 błędów, Polska 0, Niemcy 0, pozostali znowu słabo. Już teraz widoczne, że walka rozgrywa się między Polską a Niemcami, co zresztą od dawna przewidywano. Ale przebieg tak się denerwująco układa, że do startu trzeciego konia w I nawrocie mamy identyczne wyniki z Niemcami, my – 4, oni – 4, my – 0, oni – 0, my 8 – oni 8! Co to będzie? Wyjeżdża por. Pohorecki, jako ostatni z naszego zespołu. Liczymy bezwarunkowo na czysty przebieg. Tym czasem: 1 strącenie, 1 wyłamanie i o 2 pół sek. Przekroczony czas – w sumie $7\frac{3}{4}$ błędu. Prawie tragedia. Niemcy mają jako czwartą „Torę”. Ta przecież błędu nie robi! Los jednak zarządził inaczej. Piękna ta klacz kończy z 8 błędami – 2 wody! Oddychamy z ulgą, a z nami cały stadion. Nasz zespół prowadzi! W nawrocie jesteśmy lepsi od Niemców dosłownie o $\frac{1}{4}$ błędu. Po 15-minutowej przerwie, wśród niezwykłego podniecenia rozpoczyna się drugi nawrót. „Hunter”(R) nie zdołał powtórzyć swego bezbłędnego przebiegu. Nasz „Zbieg II” robi te same 4 błędy. „Alchemist” – zamiast poprzednich 4 – robi 8 błędów.

Nasze szanse rosną. „Dunkan” pod por. Skuliczem powtarza czysty parcours! Publiczność szaleje! Megafonami sędziowie proszą o ciszę! Równoległy konkurent z zespołu niemieckiego „Baron IV”, doskonale znany, renomowany skoczek, ma jakieś przypadkowe 22 strącenia, kończy z 8 błędami. W tej chwili dalsze zespoły, jeśli chodzi o pierwsze miejsce, nie wchodzą już w grę. Jest jasne: my albo Niemcy. Rozstrzygnięcie leży w rękach 2 pozostałych jeźdźców. Gdy na starcie ukazują się rtm. Rylke stadion zalega grobowa cisza. Kilkanaście tysięcy ludzi przestaje oddychać. I wśród tej ciszy, huk walącej się przeszkody, pierwszy potem drugi i trzeci. Straszne! Takie uczucie jakby wszystkie drągi na głowę się waliły – 12 błędów! Szukamy pociechy. Niech to już będzie i za „Abd-El-Krima”. Idący zaraz potem niemiecki „Olaf”, ta potęga prawdziwa – kończy z 16 błędami. Są stale groźni! A wszystkim wiadomo, że „Puchar Narodów” wygrali u nas dwukrotnie, że obecne zwycięstwo dałoby zespołowi niemieckiemu „Puchar” na własność. My zdobyliśmy go tylko raz w 1933 r. mianowicie. Od tego czasu – nie! Po przejściu „Olafa” robimy szybkie obliczenie. Przyjmując najgorszy dla nas obrót, że „Abd-El-Krim” nie skończy przebiegu, a „Tora” przejdzie czysto – będziemy mieli jednakowy wynik z Niemcami – po 28 bł. Dopuszczając dla naszego konia 12 błędów, a „Torze” dając 0 – wygramy „Puchar” $\frac{1}{4}$ błędu. Już teraz śmiało „patrzemy w przyszłość”. „Abd-El-Krim” kończy z 7 błędami, a „Tora” z 4. Mamy w sumie $22\frac{3}{4}$ błędu, a Niemcy 32! Brawo polscy jeźdźcy! Przegrać niemożliwe! Por. Skulicz wyzbywa się również jednego konkurenta do nagrody indywidualnej. Turecki „Yidiz” czysty w I nawrocie – drugi kończy z 4 błędami. Nasz dzielny jeździec jest jedyny, który

skończył obydwą nawroty bez błędu. Zdobywa nagrodę honorową P. Prezydenta Rzplitej, zarezerwowaną dla jeźdźca o najlepszym wyniku indywidualnym. W tej konkurencji prawdziwy triumf!...³⁰.

I miejsce zajął zespół Polski i zdobył Nagrodę Polski, a nagrodę indywidualną por. Bronisław Skulicz. W imieniu prezydenta RP nagrody wręczył minister spraw wojskowych gen. dyw. Tadeusz Zbigniew Kasprzycki³¹. Bohaterem tego konkursu był por. Bronisław Skulicz z 2. Pułku Ułanów Grochowskich im. gen. Dwernickiego. Urodził się on 4 września 1910 roku. W 1931, po ukończeniu Szkoły Podchorążych Kawalerii w Grudziądzu jako podporucznik ze starszeństwem z dnia 15 sierpnia 1931 roku otrzymał przydział do 2. Pułku Ułanów^{32,33}. W stopniu porucznika ukończył XII Kurs Instruktorów Jazdy Konnej w 1935 roku w Grudziądzu³³, a rok później VI Wyższy Kurs Instruktorów Jazdy Konnej³⁴. W kwietniu 1937 roku został przydzielony do Grupy Sportu Konnego przy Centrum Wyszkozenia Kawalerii w Grudziądzu³⁵. W październiku 1938 roku, uczestnicząc w Mistrzostwach Jeździeckich Polski w Bydgoszczy zdobył tytuł mistrza Polski w skokach przez przeszkody³⁶. W grudniu tegoż roku wziął udział w międzynarodowych zimowych zawodach konnych w Zakopanym. Starując na Dunkanie w konkursie dokładności o puchar wędrowny Prezydenta RP zajął I miejsce³⁷.

³⁰ *XI Międzynarodowe Zawody Konne*, „Polska Zbrojna” 1938, nr 154, s. 4.

³¹ *Puchar narodów zdobywa Polska*, IKC 1938, nr 155, s. 11; *Piękny sukces naszych jeźdźców*, „Przegląd Sportowy” 1938, nr 45, s. 3; *XI Międzynarodowe Oficjalne Zawody Konne w Warszawie*, „Przegląd Kawaleryjski” 1938, nr 7, s. 131.

³² „Dziennik Personalny Ministerstwa Spraw Wojskowych” 1931, Nr 6, s. 307; L. Kukawski, J.S. Tym, T. Wójcik, *Kawaleryjska Alma Mater w Grudziądzu 1920–1939. Zarys dziejów*, Grudziądz 2008, s. 406; A.C. Dobroński, K. Skłodowski, *2 Pułk Ułanów Grochowskich im. gen. Dwernickiego 1917–1939*, Suwałki 2008, s. 211.

³³ L. Kukawski, J.S. Tym, T. Wójcik, op. cit., s. 535.

³⁴ Ibidem, s. 538.

³⁵ Ibidem, s. 365.

³⁶ *Jeździeckie mistrzostwa Polski*, „Kurier Bydgoski” 1938, nr 233, s. 7.

³⁷ *Puchar Pana Prezydenta Rzplitej zdobył por. Skulicz*, „Polska Zbrojna” 1938, nr 359, s. 7.

Podczas dalszej służby wojskowej z dniem 19 marca 1939 roku awansował na stopień rotmistrza³⁸. Będąc przydzielony do Grupy Sportu Konnego, B. Skulicz brał też udział w zawodach organizowanych w Rydze, Nicei, Bukareszcie, Berlinie i Rzymie. Swoją największy sukces zagraniczny odniósł w Nicei, gdzie uczestnicząc w konkursie o Wielką Nagrodę m. Nicei w dniu 21 kwietnia 1938 roku zajął I miejsce³⁹. Po kampanii wrześniowej 1939 roku przedostał się do Francji, a następnie do Wielkiej Brytanii, gdzie służył w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. W latach 1944–1945 walczył w składzie 1. Dywizji Pancерnej. Po II wojnie światowej pozostał na emigracji, przebywał m.in. w Belgii, gdzie prowadził ekipę narodową. W 1992 roku Wydawnictwo Naukowe PWN wydało jego książkę pt. *Ujeżdżanie i skoki*.

Pod koniec życia Bronisław Skulicz powrócił do kraju. Zmarł 21 kwietnia 2003 roku w Krakowie i został pochowany na cmentarzu Rakowieckim⁴⁰.

XII Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie odbyły się w dniach od 27 maja do 5 czerwca 1939. Konkurs o „Nagrodę Polski” został rozegrany w dniu 4 czerwca. Wzięły w nim udział zespoły: Rumunii, Szwecji i Polski w składzie:

- zespół Rumunii: kpt. Constantin Zahei – Hunter, kpt. Felix Tzopescu – Fugler, kpt. Joan Epure – Graur, por. Alexandre Purcherea – Haiduc;
- zespół Szwecji: por. Nils v. Ankarcrona – Sampo, por. Sig Holm – Orestes, por. Svante hr. Bielke – Skottman, por. Hakon Gisle – Cork;
- zespół Polski: rtm. Janusz Komorowski – Astra VII, rtm. Roman Pohorecki – Abd El Krim, rtm. Bronisław Skulicz – Duncan, por. Stanisław Wołoszowski – Bimbus.

Zespół Rumunii zajął I miejsce, a indywidualnie nagrodę Prezydenta RP zdobył por. Stanisław Wołoszowski. W imieniu Prezydenta RP nagrody wręczył minister spraw wojskowych gen. dyw. Tadeusz Kasprzycki⁴¹.

³⁸ R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik Oficerski 1939*, Kraków 2006, s. 142.

³⁹ *Porucznik Skulicz zdobył Grand Prix Nicei*, IKC 1938, nr 111, s. 19.

⁴⁰ A.C. Dobroński, K. Skłodowski, op. cit., s. 211 oraz ustalenia własne autora.

⁴¹ *Dziś Otwarcie międzynarodowych zawodów konnych*, „Polska Zbrojna” 1939, nr 146, s. 7; *Międzynarodowe zawody konne*, „Polska Zbrojna” 1939, nr 154, s. 2;

Uczestnicząc w tych zawodach zespół Polski w latach 1927–1939 zdobył pięciokrotnie zdobył Puchar Narodów (Nagrode Polski), trzy razy zwyciężyli Włosi i po dwa razy Niemcy i Rumunia.

Wybudowanie specjalnego stadionu przeznaczonego do konkursów hipicznych w Warszawie w Łazienkach i organizowanie mityngów międzynarodowych w czasach II Rzeczypospolitej spowodowało duże zainteresowanie wśród społeczeństwa tą dyscypliną sportu. Choć uprawiany był on głównie przez wojskowych, to ich sukcesy spowodowały że zaczął interesować wielu sportsmenów obojga płci.

Udział zagranicznych ekip w konkursach organizowanych w Warszawie podnosił rangę i prestiż sportu polskiego na arenie międzynarodowej. Zawodnicy polscy i zagraniczni biorąc udział w konkursach hipicznych w Warszawie później reprezentowali swoje kraje na olimpiadach.

Wybuch wojny we wrześniu 1939 roku spowodował zniszczenie stadionu w Łazienkach. Obecnie dawny hipodrom upamiętnia obelisk ufundowany przez Polski Związek Jeździecki.

Jerzy S. Wojciechowski

Bibliografia

Prasa

- „Dziennik Personalny Ministerstwa Spraw Wojskowych” 1931, nr 6.
- „Gazeta Warszawska Poranna” 1927, nr 113.
- „Ilustrowany Kurier Codzienny” 1927, nr 156; 1938, nr 111, nr 155.
- „Jeździec i Hodowca” 1927, nr 9, nr 10.
- „Kurier Bydgoski” 1938, nr 233.
- „Kurier Czerwony” 1927, nr 99.
- „Kurier Warszawski” 1926, nr 233.
- „Kurier Sportowy” dodatek do „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” 1929, nr 157; 1931, nr 157; 1933, nr 1622; 1934, nr 161; 1936, nr 159; 1937, nr 157.
- „Kurier Warszawski” 1927, nr 72, nr 86, nr 108; wyd. wieczorne.
- „Kurier Warszawski” 1928, nr 266; 1937, nr 154, wyd. poranne.
- „Kurier Warszawski” 1929, nr 157.
- „Le Petit Parisien” 1924, 28 lipiec.

XII Międzynarodowe Oficjalne Zawody Konne w Warszawie, „Przegląd Kawaleryjski” 1939, nr 8, s. 256.

„Polska Zbrojna” 1924, nr 205; 1927, nr 70, nr 116, nr 131, nr 139, nr 150, nr 153; 1928, nr 255, nr 266; 1930, nr 156; 1931, nr 144, nr 155; 1933, nr 161; 1934, nr 146, nr 157; 1935, nr 276; 1936, nr 146, nr 156; 1937, nr 147, nr 155; 1938, nr 147, nr 154, nr 359; 1939, nr 146; nr 154.

„Przegląd Kawaleryjski” 1927 nr 2, nr 4; 1929, nr 9/10; 1930, nr 10; 1931, nr 9; 1933, nr 7; 1934, nr 8; 1935, nr 11; 1936, nr 8; 1937, nr 7; 1938, nr 7; 1939, nr 8.

„Przegląd Sportowy” 1924, nr 33; 1927, nr 17, nr 23; 1929, nr 31; 1930, nr 47; 1931, nr 46; 1934, nr 47; 1935, nr 108; 1936, nr 48; 1937 nr 45; 1938, nr 45; 1938, nr 45.

„Tygodnik Ilustrowany” 1927, nr 22.

Opracowania

Dobroński A.C., Skłodowski K., *2 Pułk Ułanów Grochowskich im. gen. Dwernickiego 1917–1939*, Suwałki 2008.

Królikiewicz A., *Olimpijska szarża*, Kraków, b.r.w.

Kukawski L., Tym J.S., Wójcik T., *Kawaleryjska Alma Mater w Grudziądzu 1920–1939. Zarys dziejów*, Grudziądz 2008.

Propozycje Międzynarodowych Konkursów Hippyicznych w Warszawie, Warszawa 1927.

Pruski W., *Dzieje konkursów hippicznych w Polsce*, Warszawa 1982.

Rybka R., Stepan K., *Rocznik Oficerski 1939*, Kraków 2006.

Contests for the “Nations Cup” (the “Polish Award”) of the President of the Republic of Poland in 1927–1939

Keywords

International Horse Trials, “Nations Cup”, “Polish Cup”, president prof. Ignacy Mościcki, Warsaw

Abstract

In 1927, on the initiative of cavalry officers, a riding stadium intended for horse competitions was built in Warsaw. After its construction, in 1927–1939, the object became the venue of International Horse Trials in equestrian competitions. Teams from Czechoslovakia, Latvia, France, Germany, Romania, Turkey, the United States, Sweden, Hungary, Italy and Poland participated in these competitions. The most important equestrian competition was the contest for the “Nations Cup” (Polish Award). The Polish team was awarded with the “Nations Cup” (Polish Award) five times, Italians won three times, and Germans and Romanians twice.

Wettbewerbe um Präsident der Republik Polen-Preis „Pokal der Nationen” („Preis von Polen”) in den Jahren 1927–1939

Schlüsselworte

Internationales Reitturnier, „Pokal der Nationen”, „Pokal von Polen”, Präsident Professor Ignacy Mościcki, Warschau

Zusammenfassung

Auf Initiative von Kavallerieoffizieren wurde 1927 in Warschau ein Reitstadion für Reitwettbewerbe errichtet. Nach seinem Bau, in den Jahren 1927–1939, fanden im Gebäude die Internationalen Turniere in Reitwettbewerben statt. Unter den Teilnehmern gab es Teams aus der Tschechoslowakei, Lettland, Frankreich, Deutschland, Rumänien, der Türkei, den USA, Schweden, Ungarn, Italien und Polen. Das wichtigste Wettbewerb während dieser Turniere war das Wettbewerb um den „Pokal der Nationen” (Preis von Polen). Während der Teilnahme an diesen Wettbewerben gewann das polnische Team den „Pokal der Nationen” (Preis von Polen) fünfmal, das italienische Team dreimal und das deutsche und das rumänische Team zweimal.

Соревнования «Кубка народов» («Приз Польши») им. президента Речи Посполитой в годах 1927–1939

Ключевые слова

международные соревнования по верховой езде, «Кубок народов», «Кубок Польши», Президент профессор Игнацы Мосцицкий, Варшава

Резюме

В 1927 году в Варшаве по инициативе офицеров кавалерии был построен стадион для верховой езды, предназначенный для конных соревнований. Здесь, после его сооружения, в 1927–1939 г. организованы были Международные соревнования по верховой езде. В этих соревнованиях принимали участие команды из Чехословакии, Латвии, Франции, Германии, Румынии, Турции, США, Швеции, Венгрии, а также Италии и Польши. Самым главным состязанием этих соревнований было соревнование за «Кубок народов» («Приз Польши»). Польская команда 5 раз выиграла «Кубок народов» («Приз Польши»), три раза главную награду завоевали итальянцы, а дважды – команды Германии и Румынии.